налагоджує взаємодію студентів з соціальним і фізичним оточенням (розбиває на підгрупи, спонукає їх самостійно збирати дані, координує виконання завдань, підготовку міні-презентацій та ін.). У ролі консультанта педагог звертається до особистісного й професійного досвіду студентів, допомагає шукати рішення вже поставлених завдань, самостійно ставити нові тощо. До недоліків фасилітаторской позиції відносяться великі емоційні затрати праці викладача при підготовці, складність точного планування результатів, високі енерговитрати педагога.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Балл Г. О. Діалогічність як форма існування і розвитку особистості : [монографія] / Г. О. Балл, М. В. Папуча / [за заг. ред. : Г. О. Балла, М. В. Папучі]. – Ніжин : Міланик, 2007. – 343 с.*
2. *Гура В. В., Турик Л. А., Терновая И. П. и др. Интерактивные технологии обучения в подготовке социальных педагогов / под. ред. В. В. Гуры. – Таганрог : Изд-во Таганрог. гос. пед. ин-та, 2010. – 108 с.*
3. *Панина Т. С., Вавилова Л. Н. Современные способы активизации обучения / под. ред. Т. С. Паниной. – М. : Академия, 2007. – 176 с.*

Владислав Хомчак
(Полтава, Україна)

ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА УЧНІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КІМНАТНИХ РОСЛИН УЧНЯМИ 5 КЛАСУ

Провідна роль у виявленні і формуванні стійких інтересів учнів до природничих наук, техніки та аграрного дослідництва належить школі, учителям трудового навчання.

Аграрне дослідництво учнів є однією з активних форм зв'язку навчання з працею. Правильно, педагогічно вміло поставлена дослідницька робота є ефективною формою поєднання теорії з практикою, з життям, важливим фактором виховання в учнівської молоді глибокого інтересу й любові до

праці в сільському господарстві. Навчити школярів під час проведення дослідів творчої пошукової праці, спостережливості, уміння зіставляти різні явища, встановлювати взаємозв'язки живого організму з навколишнім середовищем, робити висновки й узагальнення — досить складний і тривалий педагогічний процес [2].

Увесь процес дослідництва складається з підготовки учителя та учнів до проведення дослідів і виконання дослідницької роботи. В процесі підготовки до проведення дослідів учитель аналізує зміст навчання, встановлює міжпредметні зв'язки, які необхідно використати в процесі дослідництва, планує проведення досліду з урахуванням рівня загальної підготовки учнів, а також підготовленості їх до проведення дослідів. Важливе значення має закладання дослідів та проведення спостережень.

На всіх етапах дослідництва потрібно забезпечити педагогічне керівництво, яке сприяє не тільки успішному проведенню роботи, а й поглибленню знань учнів, вихованню таких важливих рис особистості, необхідних працівникам сільськогосподарського виробництва, як творчий підхід до праці, культура праці, уміння раціонально використовувати землі і збільшувати їх родючість, уміння аналізувати результати діяльності, робити відповідні висновки.

Особливості педагогічної роботи в процесі дослідництва, а також основи методики проведення дослідів з окремих галузей аграрного виробництва, поради щодо практичного застосування цієї методики під час організації дослідництва з учнями розглядаються в даній статті.

Участь у дослідницькій і практичній роботі під досвідченим керівництвом глибоко впливає на розвиток пізнавальних здібностей учнів, формування в них світоглядних уявлень. Проводячи дослід, виконуючи практичну роботу, учні шукають кращих шляхів, прийомів розв'язання поставленого завдання. Творчість — одна з найважливіших рис особистості, яку необхідно виховувати в процесі різних видів навчальної діяльності [3].

Виховання допитливого дослідника сучасного сільськогосподарського виробництва – складна справа і вона вимагає систематичної і наполегливої праці вчителів з учнями на уроці і в позакласний час.

Для цього треба залучати учнів до творчої колективної, групової, бригадної й індивідуальної роботи з метою формування теоретичних основ і дослідницьких умінь і навичок з агробіологічної науки.

Формування в дітей умінь і навичок практичного і дослідницького характеру з основ сучасного аграрного виробництва залежить від рівня науково-теоретичних і політехнічних знань учнів з усіх і, особливо, агрономічних наук.

Учителі трудового навчання, майстри педагогічної справи, уміло поєднують теорію з практикою, залучають учнів до проведення дослідів, спостережень і в доступній формі ознайомлюють їх з новими досягненнями сільськогосподарської науки.

Досліди і спостереження відіграють велику роль у вивченні шкільного курсу з трудового навчання як на заняттях, так і в позакласній і позашкільній роботі. Вони активізують творчу, розумову і практичну діяльність учнів, розширюють і поглиблюють їх політехнічні знання, закріплюють вміння і навички.

Кращі вчителі трудового навчання певним чином готують дітей у процесі навчання до проведення дослідів і спостережень:

а) вивчають з учнями за підручником і допоміжною літературою наукові факти, положення, закони сільськогосподарської науки;

б) ознайомлюють їх з методикою і технікою проведення дослідів і спостережень;

в) широко демонструють натуральні зразки сільськогосподарських рослин і тварин, досліди тощо;

г) проводять лабораторні і практичні роботи та досліди;

д) організують екскурсії в природу і сільськогосподарське виробництво;

е) проводять експерименти, тривалі досліди з рослинами і тваринами як навчального, так і дослідницького характеру [1].

Допитливі учні виявляють глибокий інтерес до пізнання процесів, що відбуваються в житті кімнатних рослин. Учитель повинен спрямовувати цей інтерес на головне і на характерні деталі, властиві тому чи іншому явищу. Коли в учнів уже виробляться певні вміння і навички дослідницької роботи і спостережень, їм можна давати творчі завдання для самостійного розв'язання.

Навіть найпростіші досліди, які підтверджують наявність дихання рослин, їх ріст і розвиток, дають учням багато нових знань, викликають творче мислення. Тим позитивніше впливають на розвиток мислення досліди експериментального характеру: наприклад, вирощування кімнатних рослин.

Готуючись до дослідницької роботи, учні повинні глибоко засвоювати основи наук, осмислювати і застосовувати їх на практиці. Наприклад, при вирощуванні різних рослин вивчати склад ґрунту, його родючість, кількісний і якісний склад добрив, якість води для поливання, різноманітні способи захисту рослин від шкідників і хвороб. Знання основ наук допоможе краще зрозуміти закономірності розвитку рослинних і тваринних організмів.

Досліди і спостереження – це види самостійної роботи учнів. Лише в процесі самостійного розв'язання навчального або дослідного завдання в учнів виробляється певний стиль розумової діяльності, формуються вміння і навички аналізувати і узагальнювати здобуті результати. Щоб навчити учнів продумано і творчо діяти, здійснювати плани своїх задумів і мрій, формувати науковий світогляд, треба широко використовувати різноманітні форми і методи навчальної роботи: робота з книгою,

розповідь вчителя, різні види самостійної роботи, досліди і спостереження тощо.

У дитячому колективі, де добре поставлено дослідницьку роботу, створюються найкращі умови для розвитку допитливості. Це збагачує досвід і спонукає до пізнавальної діяльності колектив і кожного учня зокрема, до захоплення роботою, потрібною кожній людині.

Правильно організована дослідницька праця учнів, навчання їх у процесі цієї праці можливі тільки за умови складання добре продуманого плану послідовного виконання всіх етапів дослідження, уточнення їх змісту та екологічних аспектів дослідно-експериментальної діяльності

Дослідництво допомагає вводити учнів у коло актуальних проблем сучасного виробництва, мобілізує знання школярів на планування і організацію своєї праці, на якісне її виконання, розширює політехнічний кругозір.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Кулик Є.В. Педагогічна технологія підготовки майбутніх учителів трудового навчання до педагогічної дослідницької діяльності / Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г.Короленка. – Випуск 2(41). - Полтава, 2005. – С.122-130.*
2. *Титаренко О.О. Педагогічні основи дослідницької роботи учнів // Збірник наукових праць ПДПУ імені В.Г. Короленка. Серія "Педагогічні науки". – Полтава: ПДПУ імені В.Г. Короленка, 2006. – С. 42-50.*
3. *Яценко А. Дослідницька робота учнів як засіб виховання інтересу до сільськогосподарської праці // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2005. - №2. – С.16-20.*

Анастасія Назаренко
(Полтава, Україна)

ЕЛЕМЕНТИ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ В НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ 7-8 КЛАСІВ

У трудовому навчанні всі елементи естетичного виховання